

**STATENS TILBUD
VED
REINDRIFTSAVTALEFORHANDLINGENE
FOR
AVTALEÅRET 2009/2010**

Oslo 21. januar 2009

INNHold

1. INNLEDNING	3
2. POLITISKE FØRINGER.....	3
2.1 Grunnlaget for forhandlingene	3
2.2 Regjeringens mål med reindriftspolitikken	3
3. DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN	4
4. STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2009/2010.....	5
4.1 Innledning.....	5
4.2 Satsingsområder for Reindrifftsavtalen 2009/2010.....	5
4.3 Tiltak med budsjettmessig virkning på utsiden av Reindrifftsavtalen 2009/2010	6
4.4 Bevilgning over statsbudsjettet 2010.....	6
4.4.1 Priser	6
4.5 Utviklings-og investeringstiltak (RUF)	7
4.5.1 Økonomisk ramme	7
4.5.2 Kvinnerettede tiltak.....	8
4.5.3 Forskning og utvikling	8
4.5.4 Samisk utviklingsfond.....	8
4.5.5 Konfliktforebyggende tiltak	9
4.5.6 Verdiskapingsprogrammet for reindrift.....	9
4.5.7 Fagbrevordningen.....	9
4.5.8 Markedstiltak	10
4.5.9 Sikring av reindriftens arealer	10
4.5.10 Utdanningsstipend	10
4.5.11 Innløsning av siidaandel	10
4.5.12 Reintransport/pramming	11
4.5.13 Andre ordninger som sorterer under RUF	11
4.6 Kostnadssenkende og direkte tilskudd	12
4.6.1 Økonomisk ramme	12
4.6.2 Distriktstilskudd.....	13
4.6.3 Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag	13
4.6.4 Driftstilskudd.....	13
4.6.5 Ektefellestilskudd	14
4.6.6 Produksjonspremie	14
4.6.7 Kalveslaktetilskudd.....	14
4.6.8 Tidligslaktetilskudd	14
4.6.9 Frakttilskudd	15
4.7 Velferdsordninger	15
4.8 Organisasjonstilskudd	15
4.9 Fordeling av tilbudets ramme.....	16

1. INNLEDNING

Statens forhandlingsutvalg viser til Norske Reindriftsamers Landsforbunds (NRLs) krav av 5. desember 2008 til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2009/2010, og legger med dette fram Statens tilbud. Tilbudet legges fram som grunnlag for videre forhandlinger.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2010. Bevilgningene innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom St prp nr 1 (2009-2010) *Landbruks- og matdepartementet*. Stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen fremmes som tidligere for behandling i vårsesjonen. Proposisjonen vil i utgangspunktet ikke inneholde forslag til budsjettvedtak utover omdisponeringer mellom poster for 2009. Imidlertid forutsettes det at Stortinget ved sin behandling av proposisjonen gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte reindrifftsavtalen, og som er knyttet til bevilgninger i 2010.

I kapittel 2 gjennomgås grunnlaget for forhandlingene og Regjeringens og Stortingets politiske føringer i forhold til reindriftspolitikken. I kapittel 3 gis en beskrivelse av den økonomiske utviklingen i reindriften. Dokumentets siste kapittel, kapittel 4, inneholder Statens tilbud til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2009/2010.

Spørsmål NRL har reist og som ligger utenom rammene for avtaleforhandlingene, vil bli besvart under de videre forhandlingsmøtene.

2. POLITISKE FØRINGER

2.1 Grunnlaget for forhandlingene

Reindrifftsforhandlingene gjennomføres etter de bestemmelser som er gitt i Hovedavtalen for reindriften. Hovedavtalen ble inngått mellom Staten ved Landbruksdepartementet og NRL den 26. februar 1993. I henhold til avtalens § 2 skal Landbruks- og matdepartementet (LMD) og NRL føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindriftnæringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte politiske mål og retningslinjer for reindriftspolitikken. Tiltakene skal omfatte økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindriftspolitikken.

I tilfelle brudd i forhandlingene, fremmer Staten, ved LMD, på eget grunnlag overfor Stortinget forslag om de tiltak og økonomiske rammer som skal gjelde for kommende avtaleperiode.

2.2 Regjeringens mål med reindriftspolitikken

Regjeringens mål for reindriftspolitikken er omtalt i St prp nr 1 (2008-2009) *Landbruks- og matdepartementet*. I proposisjonen vises det til at målet med reindriftspolitikken er å få en

reindrift som er økonomisk, økologisk og kulturelt bærekraftig. For at reindriften fortsatt skal være det bærende element i samisk kultur, er det viktig at den blir oppfattet og forvaltet som en næring med økonomisk verdiskaping og effektiv produksjon. Regjeringen vil prioritere en slik utvikling av reindriften. Den nye reindriftsloven som trådte i kraft 1. juli 2007, gir et bedre grunnlag for arbeidet med å nå disse målene. I loven settes det rammer som sikrer større grad av internt selvstyre og gir næringen langt større ansvar for ressursforvaltningen hvor utarbeidelse av bruksregler står sentralt. Dette blir kombinert med nødvendig oppfølging fra myndighetene for tilrettelegging for en bærekraftig reindrift. Statens forhandlingsutvalg vil spesielt understreke viktigheten av arbeidet med bruksregler, og forventer at både næringa og NRL arbeider aktivt for å få gjennomført en god prosess.

Reindriften er en særlig arealavhengig næring. Inngrep og uro innenfor reinbeiteområdene har økt de siste årene. Regjeringen har forsterket innsatsen for å begrense og redusere dette problemet.

3. DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN

Samlet sett er reindriften i en positiv økonomisk utvikling. Dette har først og fremst sammenheng med et høyt slakteuttak og en økning i prisen på reinkjøtt. Imidlertid er det store regionale forskjeller mellom områder, men også mellom ulike distrikter innenfor det samme reinbeiteområdet.

Totalregnskapet for reindriften viser en forbedring i resultatmålene fra 2006 til 2007. Vederlag for arbeid og egenkapital øker fra 142,9 mill kroner til 158,3 mill kroner, en økning på 15,4 mill kr, dvs en økning på ca 11 %. Målt per årsverk øker inntekten fra 141 315 kroner til 154 994 kroner, og målt per siidaandel øker inntekten fra 243 570 kroner til 268 869 kroner.

Totalregnskapets hovedtall framgår av nedenstående tabell (1000 kr):

Regnskapsposter	Regnskap				Budsjett
	2004	2005	2006	2007	2008
Produksjonsbaserte inntekter:	141 722	122 530	145 149	165 134	145 946
Statstilskudd:	90 201	84 894	69 786	69 202	79 650
Erstatninger:	27 861	34 617	52 157	61 279	41 676
Sum inntekter:	259 784	242 041	267 092	295 614	267 272
Sum inntekter ekskl arealinngrep:	254 337	236 898	250 069	277 355	261 472
Sum kostnader:	122 526	119 567	116 756	127 720	130 492
Vederlag for arbeid og kapital	137 258	122 474	150 336	167 894	136 780
Renter på lånt kapital	6 951	5 935	7 459	9 638	9 792
Vederlag for arbeid og egenkapital	130 307	116 539	142 877	158 255	126 988
Vederlag for arb og egenkap eks erst for arealinngrep	124 860	111 396	125 855	139 996	121 188

Tabellen viser bl.a. at også når en ser bort fra inntekter som følge av erstatning for arealinngrep, har det vært økning i vederlag for arbeid og egenkapital over den siste treårsperioden.

Når det gjelder utviklingen i 2008, viser budsjettet at inntektene forventes å gå ned bl.a. på grunn av lavere andel vinterslakt. Erstatningene for arealinngrep reduseres betydelig; i hovedsak på grunn av at det fant sted store engangsutbetalinger i 2006 og 2007. Det forventes også en reduksjon av erstatningene vedrørende tap av rein grunnet fredet rovvilt. Når det gjelder deltagelse i reindriften, forventes en liten økning i antall årsverk og liten nedgang i antall siidaandeler. På bakgrunn av de nevnte forhold, har økonomisk utvalg beregnet at vederlag for arbeid og egenkapital reduseres fra 158,3 mill kroner i 2007 til 127 mill kroner i 2008. Målt per årsverk er inntektene beregnet til å gå ned med 31 100 kroner, og per siidaandel 42 100 kroner.

I dag er markedet for omsetning av reinkjøtt svært godt og med gode priser. Det gjennomføres ikke forhandlinger om målpris på reinkjøtt. Statens forhandlingsutvalg vil like fullt vise til at prisen fra 2005 til 2007 har økt med vel 20 %, og at foreløpige tall viser en ytterligere økning med 12 % fra 2007 til 2008. Slakteriene har problemer med å følge opp sine leveringsavtaler på reinkjøtt. Denne situasjonen gir reineierne gode muligheter for å bedre sine resultatmål gjennom en økning av sine produksjonsbaserte inntekter.

Siden vinteren 2003 er det ikke importert reinkjøtt til redusert toll. Hovedårsaken til dette er behovet for stimulering til økt slakting og omsetning av innenlandsprodusert reinkjøtt. Statens forhandlingsutvalg viser til at i en situasjon hvor statlige myndigheter har valgt å ikke importere reinkjøtt til redusert toll, forutsetter Staten at NRL som leder av Kontaktforumet for reinkjøtt, arbeider for at reinkjøttet ikke mister markedsandeler i salg og omsetning av kjøtt. I den forbindelse er det viktig at NRL oppfordrer og bidrar til at det legges til rette for økt slakting av rein. Videre er det viktig at det jevnlig gjennomføres kampanjer for reinkjøtt, og at disse tilpasses ut i fra den til enhver tid gjeldende markedssituasjon.

4. STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2009/2010

4.1 Innledning

I dette kapittelet gis det innledningsvis en omtale av Statens satsingsområder for Reindriftsavtalen 2009/2010. Deretter følger Statens tilbud som er bygd opp tilsvarende som de siste års reindriftsavtaler. Dette innebærer at man først omtaler den økonomiske rammen, deretter utviklings- og investeringstiltak, kostnadssenkende og direkte tilskudd osv. De ordninger som er gjeldende gjennom Reindriftsavtalen 2008/2009, og som ikke omtales i dette kapittelet, foreslås videreført uten endringer. Når det gjelder de avsetninger som foreslås til de enkelte ordninger, er disse i hovedsak basert på Reindriftsforvaltningens anslag samt vurderinger i forhold til markeds- og slaktesituasjonen. Dette kan innebære at avsetningene til enkelte av de direkte tilskuddsordningene kan være justerte selv om det ikke foreslås endringer i satsene for det aktuelle tilskuddet. I kapittel 4.9 gis en oppsummering av forslaget til fordeling av den økonomiske rammen.

4.2 Satsingsområder for Reindriftsavtalen 2009/2010

Statens forhandlingsutvalg mener reindriftpolitikken bør føres videre basert på Stortingets forutsetninger og ut fra den situasjonen man står overfor i næringen. Forhandlingsutvalget ser

det som viktig fortsatt å stimulere til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring. Erfaring viser at den gjennomførte omleggingen fra produksjonsnøytrale tilskudd til produksjonsavhengige tilskudd har økt slakteuttaket av rein, og bidratt til økt verdiskaping i reindriftsnæringen. Ordningene har etter omleggingen vært holdt relativt uendret, og har med det gitt stabilitet og forutsigbarhet i virkemiddelpolitikken. Med bakgrunn i denne positive utviklingen, samt et fortsatt behov for å redusere reintallet i enkelte områder i Finnmark, ser forhandlingsutvalget det som viktig å videreføre og videreutvikle de produksjonsavhengige tilskuddene med sikte på forenkling og målretting for å bidra ytterligere til økt produktivitet.

Den nye reindriftsloven gir et større ansvar til næringen for forvaltning og bruk av ressursene. Loven pålegger distriktene oppgaven med å utarbeide bruksregler. Disse reglene vil være de viktigste elementene i den fremtidige ressursforvaltningen, ved at de skal gi grunnlag for en økologisk bærekraftig utnytting av ressursene.

Distriktsplaner og arealbrukskart er viktige bidrag for å kunne ivareta reindriftens interesser i forhold til plan- og utbyggingssaker. De eksisterende distriktsplaner er utarbeidet etter tidligere lovverk. Det er derfor behov for å oppdatere disse, bl.a. med sikte på nødvendige opplysninger som skal inngå i den offentlige planlegging. Statens forhandlingsutvalg legger vekt på at også arbeidet med distriktsplaner blir fulgt opp.

4.3 Tiltak med budsjettmessig virkning på utsiden av Reindriftsavtalen 2009/2010

I forhold til NRLs krav vil Statens forhandlingsutvalg orientere om at finansiering av tiltak for distrikt som er forhindret fra å bruke vinterbeiter i Sverige på grunn av at Norsk-svensk reinbeitekonvensjon ikke er på plass, vil løses på utsiden av Reindriftsavtalen 2009/2010. For å sikre driftsgrunnlaget for disse distriktene også vinteren 2008/2009, vil det bli omdisponert 0,75 mill kroner til føring og andre nødvendige tiltak fra kapittel 1147 post 71 til kapittel 1151 post 51 i 2009.

4.4 Bevilgning over statsbudsjettet 2010

Statens forhandlingsutvalg foreslår en økonomisk ramme for Reindriftsavtalen 2009/2010 på 98,0 mill kroner. Dette er en økning på 1,0 mill kr i forhold til inneværende avtale etter vedtatt budsjett for 2009. Innenfor denne rammen vil Statens forhandlingsutvalg foreslå omlegginger for forenkling og målretting av ordninger med sikte på økt produktivitet.

4.4.1 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2009/2010.

Det åpnes ikke for noen importkvote med redusert tollsats for reinsdyrkjøtt. I en situasjon hvor Importutvalget eventuelt skulle vedta å gi råd om import, forutsetter Landbruks- og matdepartementet at Statens Landbruksforvaltning tar kontakt med departementet.

4.5 Utviklings-og investeringstiltak (RUF)

4.5.1 Økonomisk ramme

Reindriftens utviklingsfond hadde pr 31.12 2008 en egenkapital på 62,8 mill kr. Bevilgning for 2009 utgjør 35,9 mill kr. De øremerkede midler utgjør i 2009 21,1 mill kr, og ansvar knyttet til innvilgede, ikke utbetalte tilsagn er på 44,7 mill kr. Ansvaret ses i sammenheng med utvikling i egenkapital da ansvaret i realiteten er gjeld fondet har knyttet til framtidige utbetalinger.

Tabellen viser kapitalsituasjonen i RUF, med endring i likviditet og egenkapital.

	2006	2007	2008	2009
Bevilgning	34,3	37,3	39,8	35,9
Overføring av midler	8,3	3,0	4,0	- 4,0
Andre inntekter	-	-	-	-
Renteinntekter	1,4	2,2	2,5	1,8
Sum tilførsel	44,0	42,5	46,3	33,7
Utbetaling av tilskudd	39,0	27,6	38,7	40,0
Andre kostnader	-	-	-	-
Sum utbetalinger	39,0	27,6	38,7	40,0
Resultat	5,0	14,9	7,6	- 6,3
Egenkapital RUF pr 31.12.	40,3	55,2	62,8	56,5
Innestående i Norges Bank	29,4	44,3	52,0	45,8
Utest lån	11,1	10,9	10,8	10,7
Gjeld	-0,2	0,0	0,0	0,0
Tilførsel	44,0	42,5	46,3	33,7
Tilbakebet av lån	0,2	0,2	0,1	0,1
Disponibel likviditet	44,2	42,7	46,4	33,8
Utbetalinger	39,0	27,6	38,7	40,0
Endring i likviditet	5,2	15,1	7,7	- 6,2

Avtaleåret 2008 – 2009

Prognosen for 2009 for direkte tilskudd over post 75 viser et overforbruk på 4 mill kr i forhold til bevilget beløp. Statens forhandlingsutvalg konstaterer at det er nødvendig å finne inndekning for dette beløpet, og foreslår å omdisponere 4 mill kr fra post 51 – Reindriftens utviklingsfond til post 75 – Direkte tilskudd.

Tiltakene under RUF kan i lys av fondets egenkapital/likviditet videreføres.

Avtaleåret 2009 - 2010

Statens forhandlingsutvalg foreslår at bevilgningen til Reindriftens utviklingsfond for Reindrifftsavtalen 2009/2010 settes til 29,3 mill kroner mot 35,9 mill kroner i Reindrifftsavtalen 2008/2009.

Med utgangspunkt i fondets status når det gjelder egenkapital og likviditet, mener Statens forhandlingsutvalg det kan fastsettes en tildelingsramme for 2010 på 32,0 mill kr.

Tildelingsrammen representerer en reduksjon på 3,9 mill kr fra 2009. Av tildelingsrammen er 20,6 mill kroner øremerket til ulike tiltak.

Tabell: Tildelingsramme for RUF, mill kr

	2008	2009	2010
Kvinnerettede tiltak	1,0	1,0	1,0
Forskning og utvikling	4,5	4,5	4,5
Samisk utviklingsfond	2,0	2,0	2,0
Konfliktforebyggende tiltak	1,4	1,4	1,4
Verdiskapingsprogrammet for rein	7,7	7,7	7,7
Fagbrevordningen	2,0	2,0	2,0
Markedstiltak	2,0	2,0	2,0
Sikring av reindriftens arealer	0,5	0,5	0,0
Til disposisjon for RUFs styre	18,7	14,8	11,4
Sum	39,8	35,9	32,0

4.5.2 Kvinnerettede tiltak

Statens forhandlingsutvalg legger stor vekt på arbeidet med å fremme likestilling i reindriftnæringen. Selv om et slikt arbeid må settes i et mer langsiktig perspektiv, er det viktig at det arbeides kontinuerlig med målrettede tiltak. De øremerkede kvinnerettede midler gir muligheter for et slikt arbeid. Statens forhandlingsutvalg foreslår derfor å opprettholde de kvinnerettede midlene på 1 million kroner, og at de brukes i henhold til den strategiplanen og retningslinjene som ble vedtatt av RUF-styret i 2005. Det vises også til andre forslag i Statens tilbud som vil bidra til å understøtte kvinnenenes stilling i reindriften.

4.5.3 Forskning og utvikling

Statens forhandlingsutvalg foreslår å avsette totalt 4,5 mill kroner til forskning og utvikling i 2009. Det foreslås å videreføre en øremerking på 0,5 mill kroner av disse midlene til en kartlegging av reindriftskvinnenenes tradisjonelle kunnskaper. Hensikten med kartleggingsarbeidet er å se på muligheter for bruk av denne kunnskapen til blant annet bedriftsetablering, og i forbindelse med opplæring/utdanning innen reindrift. Utvikling av kunnskap og verdiskaping må stå sentralt.

4.5.4 Samisk utviklingsfond

Statens forhandlingsutvalg foreslår en overføring fra RUF til Samisk utviklingsfond (SUF) på 2,0 mill kroner. Bevilgningen foreslås benyttet til å støtte kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår. Primært skal midlene benyttes til støtte og utvikling av binæringer i reindriften.

4.5.5 Konfliktforebyggende tiltak

Statens forhandlingsutvalg foreslår en bevilgning på 1,4 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak over Reindrifftsavtalen 2009/2010. Dette er tilsvarende bevilgning som i Reindrifftsavtalen 2008/2009.

4.5.6 Verdiskapingsprogrammet for reindrift

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre hovedmålet med å øke verdiskapingen i reindrifften slik at det kommer reieneier til gode. I tillegg foreslås en videreføring av programmets delmål:

- Å bidra til at reieneier gis muligheter til å øke sin inntjening gjennom å ta ansvaret for en større del av verdiskapingen selv.
- Å sikre at tradisjonell kunnskap som gir produktene en høyere verdi i markedet kommer til anvendelse.
- Å revitalisere tradisjonelle bearbeidingsformer av bl.a. matprodukter og å presentere disse for markedet.
- Å legge til rette for at større volum av reinprodukter av høy kvalitet når markeder med høy betalingsvillighet
- Å bidra til å øke inntjeningen av den enkelte rein ved bruk av reinens biprodukter.

Statens forhandlingsutvalg viser til at selv om markedssituasjonen for reinkjøtt har bedret seg de siste årene, påvirkes reinkjøttbransjen av mange ulike forhold som gir ulike utfordringer og muligheter for økt verdiskaping. Fortsatt er det sentralt å videreutvikle samarbeidet mellom sentrale aktører innenfor produksjon, slaktning og omsetning av reinkjøtt. En koordinering av slaktningen er sentralt for å utnytte slaktekapasiteten og sikre markedet en forutsigbarhet på levering av reinprodukter. I tillegg er det viktig med fortsatt markedsbasert produktutvikling, og at det blir etablert en standardisering i forhold til nedskjæring og pakking av reinkjøtt som tilfredsstillende markedets krav og behov. Dette betinger både videreutvikling av kompetanse, samt satsinger for å få bygd opp og tilpasset nedskjærings- og videreforedlingsanlegg slik at de tilfredsstillende dagens krav til rasjonelle løsninger og trygg mat.

Når det gjelder bevilgningen foreslås en videreføring med en avsetning på 7,7 mill kroner.

4.5.7 Fagbrevordningen

Statens forhandlingsutvalg foreslår en videreføring av fagbrevordningen, og foreslår en bevilgning på 2,0 mill kroner. Dette er tilsvarende bevilgning som for gjeldende avtale. Bevilgningen skal dekke lønn til lærlinger, forsikringer, reiser samt drift av opplæringskontoret.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindrifften, foreslår Statens forhandlingsutvalg at opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner både blant kommende lærlinger og instruktører. For øvrig vises det til tidligere tilbud hvor det ble foreslått at reindrifftskvinnenes tradisjonelle kunnskaper på sikt blir innarbeidet i en fagplan.

4.5.8 Markedstiltak

Det har de senere år blitt brukt betydelige midler på markedsføringstiltak. I siste reindrifftsavtale ble det avsatt 2,0 mill. kroner. Markedsføringen har gitt gode resultater, og markedssituasjonen er i dag svært god. Imidlertid ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig å opprettholde markedsføringen av reinkjøtt, og foreslår en avsetning på 2,0 mill kroner. Hvilke tiltak som skal prioriteres, må vurderes ut i fra den til enhver tid gjeldende markedssituasjon. I den forbindelse forutsetter Statens forhandlingsutvalg at det etablerte Kontaktforumet for reinkjøttomsetning vil være en sentral aktør i forhold til å foreslå prioriterte tiltak. Det vises forøvrig til anbefalingene i rapporten "Strategisk plan for å øke etterspørselen etter reinkjøtt på det norske markedet", bestilt av Reindrifftsforvaltningen på vegne av avtalepartene.

4.5.9 Sikring av reindriftens arealer

Statens forhandlingsutvalg viser til at reindrifften står overfor betydelige utfordringer i arbeidet med å sikre reindrifften arealer. Dette arbeidet må forsterkes og prioriteres. Ordningen med egen avsetning på RUF på 0,5 mill kroner til distriktenes arbeid med arealforvaltning har vært lite benyttet, og statens forhandlingsutvalg går inn for midlene i stedet nyttes til styrking av distriktstilskuddet, jfr avsnitt 4.6.2.

4.5.10 Utdanningsstipend

Statens forhandlingsutvalg foreslår at stipendordningen under reindrifftsavtalen avvikles fra og med studieåret 2009/2010. Dette begrunnes med at midlene på RUF bør brukes til næringsrettede formål, samt at Norge har generelt gode studiefinansieringsordninger. I tillegg har Sametinget en egen stipendordning for samisk ungdom. Utvalget mener at det er mest hensiktsmessig at all samisk ungdom får stipend gjennom Sametingets ordning. Videre synes det ikke riktig at en næringsavtale skal bidra til en studiefinansiering. Avvikling av ordningen vil medføre en innsparing på 1,8 mill kroner.

4.5.11 Innløsning av siidaandel

Etter ny reindrifftslov kan lederne av siidaandelene i en siida ved enstemmighet bestemme at det skal etableres en ny siidaandel i siidaen. Det skal tas hensyn til bl.a. at etableringen ikke truer grunnlaget for økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft i siidaen. Melding om etablering av siidaandelen skal sendes områdestyret for godkjenning. Områdestyret kan bl.a. nekte etablering dersom det gjennomsnittlige reintallet kommer under 250 rein per siidaandel i siidaen. I tillegg må reintallet holdes innenfor det som er bestemt for siidaen gjennom Reindrifftsstyrets godkjenning. Dersom det ikke er fastsatt et øvre reintall for siidaen gjennom godkjente bruksregler, må siidaen vente med å opprette nye siidaandeler. Når det gjelder avvikling av siidaandeler, er det i den nye loven innarbeidet særskilte regler.

Med bakgrunn i de nevnte endringer i ny reindrifftslov, foreslår Statens forhandlingsutvalg at ordningen med innløsning av siidaandeler gjelder frem til det enkelte distrikt har fått godkjent sine bruksregler. Dette innebærer at dagens ordning gjelder for de distriktene som ikke har fått godkjent sine bruksregler i løpet av avtaleåret 2009/2010. Slik som i

gjeldende avtale, øremerkes ingen avsetning til dette formålet i Reindrifftsavtalen 2009/2010.

4.5.12 Reintransport/pramming

Reindrifftsforvaltningen har på vegne av reindrifftsneringen inngått avtale om pramming av rein to ganger i året med firmaet Seaworks As i Harstad. Avtaleperioden er fra 1.1.04 til 1.1.09, og ble høsten 2008 i h.t. opsjonsavtale forlenget ut 2010. Døgnprisen reguleres hvert år i henhold til avtalen. Kostnadene har som følge av dette økt i avtaleperioden. Reindrifftsforvaltningen mener behovet for 2009 vil være av samme størrelsesorden som utbetalingen i 2008, dvs 4,7 mill kr.

En partssammensatt gruppe har vurdert ordningen med pramming av rein. Gruppen avla rapport i mai 2008, og anbefaler videreføring av prammingen for reineiere som frakter rein til og fra øyer/halvøyer i Nord-Troms og Finnmark. Arbeidsgruppen foreslår at Reindrifftsforvaltningen/Staten administrerer prammingen med forlenget avtale ut 2010, og at fremtidig organisering og administrering overtas av NRL fra 1.1.2011. NRL har gitt til kjenne at de i hovedsak støtter gruppens konklusjoner, og har varslet at de vil komme tilbake til dette i forbindelse med neste års forhandlinger.

Statens forhandlingsutvalg viser til sitt tidligere forslag om at neringen selv forestår administrasjon av prammingen, og merker seg NRLs holdning til gruppens rapport. Forhandlingsutvalget vil imidlertid fremheve at det vil være opp til neringen selv å utvikle og etablere kostnadseffektive løsninger for organisering og gjennomføring av framtidig pramming.

4.5.13 Andre ordninger som sorterer under RUF

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at RUFs styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i tildelingsrammen, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av ikke øremerkede midler som kan understøtte målsettingene for reindriffts politikken.

Statens forhandlingsutvalg legger imidlertid til grunn at disse kan benyttes til følgende tiltak:

- Gjeterhytter og øvrige reindrifftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg
- Støtte til omfattende tap av rein i ulykker
- Innløsning av siidaandeler
- Refusjon av dokumenterte utgifter, til deltagelse på kurs og lignende for reindrifftsutøvere
- Støtte til tiltak for reindrifftsneringen som følge av klimaskapte endringer
- Tidligpensjon
- Markedsfremmende tiltak
- Sikring av reindriffts beiterett, herunder støtte i forbindelse med distriktenes arbeid med sikring av reindriffts arealer
- Andre praktiske tiltak innenfor reindrifften, herunder transport av rein
- Gjennomføring av strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for reintallstilpassing og ressursutnyttelse
- Andre faglige tiltak til fremme for reindrifften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegranskning, planlegging og avlstilltak
- Utvikling av binæringer og til formål av generell kulturell betydning for reindriffts samene

- Tilrettelegging av 1-2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning

Livdyrlån – støtte til ungdom i etableringsfasen

Statens forhandlingsutvalg foreslår at ordningen med lån over RUF til kjøp av livdyr avvikles. Ordningen fungerer i dag som et tilskudd til livdyrkjøp sammen med låneordningen i Innovasjon Norge. Erfaringene er at ordningen er administrativt krevende og lite målrettet. Statens forhandlingsutvalg ser imidlertid behovet for støtte til nyetableringer i områder/distrikt hvor dette er forsvarlig i forhold til ressursgrunnlaget, og går inn for å styrke ordningen med særskilt driftstilskudd til ungdom i etableringsfasen, jfr avsnitt 4.6.4.

Bevilgningene til livdyrlån utgjorde 0,9 mill kr i 2008.

Gjeterhytter

I en situasjon hvor det er betydelige konflikter mellom hyttebygging og reindriftsinteressene, er det viktig at også reindriften begrenser bygging av egne hytter i forhold til det som er strengt nødvendig.

For å stimulere til felles løsninger ved bygging av gjeterhytter og bidra til at det settes opp færre hytter, foreslår Statens forhandlingsutvalg endring slik at det kan innvilges tilskudd med inntil 150 000 kr til bygging av hytter når søker er siida/reinbeitedistrikt/tamreinlag, og at ordningen med tilskudd til gjeterhytte for siidaandel avvikles.

Bevilgningene til gjeterhytter utgjorde 2,5 mill kr i 2008

Helhetlig gjennomgang av Reindriftens utviklingsfond

Statens forhandlingsutvalg ser behov for at det blir foretatt en samlet gjennomgang av virkemiddelbruken og de ulike ordninger under Reindriftens utviklingsfond. Utvalget foreslår at det blir nedsatt en partssammensatt gruppe til å foreta en slik gjennomgang og komme med anbefalinger. Gruppen ledes av LMD. Det legges til grunn at ekstern bistand til gruppens arbeid kan finansieres over RUF.

4.6 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

4.6.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig fortsatt å stimulere til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring. Erfaring viser at den gjennomførte omleggingen fra produksjonsnøytrale tilskudd til produksjonsavhengige tilskudd har økt slakteuttaket av rein, og bidratt til økt verdiskaping i reindriftsnæringen. Med bakgrunn i denne positive utviklingen, ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig å videreføre de produksjonsavhengige tilskuddene. På bakgrunn av de nevnte forhold foreslår Statens forhandlingsutvalg en bevilgning på 60,7 mill kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindriftsavtalen 2009/2010. Dette er en økning på 7,6 mill kroner i forhold til gjeldende avtale.

4.6.2 Distriktstilskudd

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distriktene og tamreinlagene økonomisk grunnlag for å ivareta sitt ansvar og sine oppgaver med utvikling av reindriften i en bærekraftig retning. Dette innebærer bl.a. å få et reintall i balanse med beitegrunnlaget, sikring av reindriften arealer, økt lønnsomhet, samt legge til rette for en kriseberedskap. I tillegg skal dette tilskuddet gi grunnlag for avløserordning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger.

Statens forhandlingsutvalg legger vekt på at reinbeitedistriktene i arbeidet med implementering av ny reindriftslov har ressurser til følge opp arbeidet med bruksregler og distriktsplanlegging. Utvalget viser til at det tidligere er utbetalt et ekstraordinært tilskudd til distrikter i Finnmark over kapittel 1147 post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark til implementering av ny reindriftslov. I tillegg ble det gjennomført tilsvarende ordning for distriktene sør for Finnmark finansiert over RUF i 2008.

Statens forhandlingsutvalg går inn for å styrke distriktstilskuddet med heving av satsen for grunnbeløpet til 30 000 kr. Dette gir behov for en avsetning på 8,7 mill kr, noe som er en økning på 0,2 mill kr i forhold til avtalen for 2008/2009. De generelle vilkår for ordningen og den fastsatte praksis med avkorting i tilskudd for distrikt som har for høyt reintall, videreføres.

Statens forhandlingsutvalg vil i tillegg foreslå avsetning til ordning med et engangstilskudd til distrikt hvor distriktsstyret har utarbeidet og vedtatt bruksregler innen 1. juli 2009. Tilskuddet kan søkes i forbindelse med søknad om distriktstilskudd i 2010, og foreslås å utgjøre 20 000 kr pr distrikt i grunnbeløp og 2000 kr pr siidaandel. Dette gir et samlet behov på 2,5 mill kr. Det er en forutsetning for innvilging av tilskuddet at bruksreglene er stadfestet av vedkommende områdestyre, og at reintallet er godkjent av Reindriftsstyret.

Særskilt tilskudd Trollheimen

Det særskilte tilskudd for beiteleie i Trollheimen videreføres. Beløpet på kr 100 000 disponeres av Reindriftsforvaltningen som får ansvar for betaling av leie i h.t. beiteavtalen.

4.6.3 Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Samtlige generelle vilkår og satser for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag foreslås videreført.

4.6.4 Driftstilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre driftstilskuddet med en flat sats på 10 000 kroner pr siidaandel.

Statens forhandlingsutvalg viser til at det gjøres unntak fra kravet om at en siidaandel må ha

under 600 rein for siidaandelene i distrikt hvor det er utarbeidet bruksregler, og hvor disse er godkjent av områdestyret.

For å styrke kvinnenenes stilling i reindriften og for å legge forholdene til rette for ungdom i etableringsfasen, foreslås en videreføring av driftstilskuddet på 25 000 kroner til de siidaandeler hvor kvinner står som enkeltinnehavere samt til ungdom under 30 år som er leder av siidaandel. Siidaandeler hvor ektefellene står som fellesinnehavere av siidaandelen, omfattes ikke av denne ordningen.

Videre foreslår Statens forhandlingsutvalg at satsen for ekstraordinært tilskudd til ungdom under 30 år som overtar en siidaandel heves fra 30 000 til 50 000 kr. Utvalget viser her til forslaget (pkt 4.5.13) om å avvikle livdyrlånordningen.

Det foreslås en bevilgning på 6,6 mill kroner til driftstilskudd for Reindrifftsavtalen 2009/2010. Dette er en økning på 0,3 mill kr i forhold til Reindrifftsavtalen 2008/2009.

4.6.5 Ektefelletilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen under Reindrifftsavtalen 2009/2010 settes til 3,0 mill kroner. Dette er en økning på 0,1 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2008/2009.

4.6.6 Produksjonspremie

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen under Reindrifftsavtalen 2009/2010 settes til 23,1 mill kroner. Dette er en økning på 2,6 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2008/2009.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at ved eventuell etablering av sideordnede rekrutteringsandeler, vil omsetningen til disse kunne regnes med i den samlede omsetningen. Dermed vil denne inngå i beregningen av produksjonspremien til siidaandelen de er knyttet til, på lik linje med andre eiere av rein under en siidaandel.

4.6.7 Kalveslaktetilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår ingen endringer i denne ordningen for Reindrifftsavtalen 2009/2010. Utbetalingen i 2008 utgjorde 7,6 mill kr. Ut fra forventning om et fortsatt høyt uttak av kalv, foreslår Statens forhandlingsutvalg at avsetningen i avtalen 2009/2010 settes til 8,0 mill kroner. Dette er en økning på 1,4 mill kroner i forhold til 2008/2009.

4.6.8 Tidligslaktetilskudd

Målsettingen med tidligslaktetilskuddet er å spare høst- og vinterbeitene gjennom tidligere uttak av slaktedyr. I tillegg forventes tidligere slakteuttak å gi god kvalitet på slaktereinen og økt lønnsomhet. Statens forhandlingsutvalg mener at ordningen med tidligslaktetilskudd bør utformes slik at den stimulerer til størst mulig uttak før innflytting til vinterbeite. På bakgrunn

av de nevnte forhold foreslår Statens forhandlingsutvalg en videreføring av tidligslaktetilskuddet.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen til Reindrifftsavtalen 2009/2010 settes til 6,8 mill kroner. Dette er en økning på 0,5 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2008/2009.

4.6.9 Frakttilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår at minsteavstanden for frakttilskuddet heves fra 5 til 25 km, og at satsene forøvrig holdes uendret. Avsetningen foreslås satt til 2,0 mill kroner som er uendret beløp i forhold til Reindrifftsavtalen 2008/2009.

4.7 Velferdsordninger

Statens forhandlingsutvalg foreslår en videreføring av dagens velferdsordninger med en samlet bevilgning på 1,8 mill kroner.

4.8 Organisasjonstilskudd

Bevilgningen til organisasjonstilskudd foreslås videreført med 6,2 mill kroner, herunder 200.000 kroner til HMS tiltak i reindrifften, samt 100.000 kroner til å holde møter i Kontaktforumet for reinkjøttomsetning. I forbindelse med HMS-arbeidet forutsettes det som før en egenandel på 10 % fra brukere av tjenesten.

Statens forhandlingsutvalg presiserer at tilskuddet utbetales kvartalsvis på grunnlag av oversendt årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, samt budsjett og planer for 2010. Kontingentinntekter og eventuelle tilskudd/refusjoner/inntekter fra andre offentlige institusjoner skal spesifiseres både i regnskap og budsjett. Når det gjelder Kontaktforumets arbeid, skal NRL rapportere særskilt i forhold til dette arbeidet, herunder planer for 2010. I tillegg skal NRL oversender LMD og Reindrifftsforvaltningen referat fra de enkelte møtene i Kontaktforumet. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at det er viktig at NRL er en pådriver i forbindelse med Kontaktforumets arbeid.

4.9 Fordeling av tilbudets ramme

4.9.1 Fordeling av tilbudets ramme på de ulike postene (mill kroner):

Post	Benevnelse	Avtalen 2008/2009	Forslag til avtalen for 2009/2010	Differanse 2008/2009 og 2009/2010
51	Reindriftens utviklingsfond	35,9	29,3	- 6,2
72	Organisasjonstilskudd	6,2	6,2	0
75	Direkte tilskudd	53,1	60,7	7,2
79	Velferdsordninger	1,8	1,8	0
	Sum	97,0	98,0	1,0

Spesifikasjon av post 75: Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill kroner):

Benevnelse	Avtalen 2008/2009	Avtalen 2009/2010
Distriktstilskudd	8,5	11,2
Produksjonspremie	20,5	23,1
Kalveslakttilskudd	6,6	8,0
Tidligslaktetilskudd	6,3	6,8
Driftstilskudd	6,3	6,6
Ektefellestilskudd	2,9	3,0
Fraktilskudd	2,0	2,0
Sum	53,1	60,7